

RAPORT NGA
GRUPI PËR STUDIME JURIDIKE
DHE POLITIKE

MARS 2017

Indeksi i Performancës së Institucioneve të Sundimit të Ligjit në Kosovë

BOTIMI I DYTË

ROLPIK Rule of Law
Performance Index
in Kosovo
www.rolpik.org

GRUPI PËR STUDIME
JURIDIKE DHE
POLITIKE

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Cooperation Office Kosovo

Indeksi i Performancës së Institucioneve të Sundimit të Ligjit në Kosovë Botimi i Dytë

Mars 2017

©Grupi për Studime Juridike dhe Politike, Prishtinë, Mars, 2017.

Opinionet e shprehura në këtë dokument nuk pasqyrojnë domosdoshmërishtë ato të donatorëve të Grupit për Studime Juridike dhe Politike, stafit, bashkëpunëtorëve ose përfaqësuesve të tyre. Të gjitha të drejtat e rezervuara. Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet ose të transmetohet në çfarëdo forme apo nga çfarëdo mjeti pa leje. Kontaktoni zyrën administrative të Grupit për Studime Juridike dhe Politike për kërkesat e tilla.

Grupi për Studime Juridike dhe Politike

Rr. "Rexhep Luci" 16/1

Prishtinë 10 000, Kosovë

www.legalpoliticalstudies.org

office@legalpoliticalstudies.org

+381 38 234 456

"Ky botim është realizuar me përkrahjen e projektit Promovimi i Shoqërisë Demokratike (DSP) – i financuar nga Zyra Zvicerane për Bashkëpunim në Kosovë (SCO-K) dhe menaxhuar nga Fondacioni Kosovar për Shoqëri Civile (KCSF). Përmajtja e këtij botimi është përgjegjësi e Grupit për Studime Juridike dhe Politike dhe në asnjë mënyrë nuk mund të konsiderohet si qëndrim i SCO-K-së dhe KCSF-së."

Kjo faqe është lënë qëllimisht e zbrazët

Hyrje

Indeksi i Performancës së Institucioneve të Sundimit të Ligjit në Kosovë (RoLPIK) është një mekanizëm monitorimi i hartuar për të vlerësuar punën e këtyre institucioneve me një fokus të veçantë në sistemin e drejtësisë. Ky indeks do të shërbejë si një platformë me të dhëna të hapura dhe të qasshme për publikun e gjerë. Më konkretisht, ky indeks do të përmbaj indikatorë të cilët ofrojnë të dhëna mbi perceptimet dhe eksperiencat e qytetarëve të Republikës së Kosovës në lidhje me institucionet e sundimit të ligjit, si dhe të dhëna strukturore të cilat paraqesin arsyet që parakushtëzojnë funksionimin efikas dhe të pavarur të këtyre institucioneve. Botimi i parë i indeksit të performancës, i cili përveç se analizoi perceptimin e qytetarëve mbi institucionet e lartëpërmendura, u fokusua kryesisht në matjen e performancës së gjykatave në Republikën e Kosovës. Ky raport i dytë vlerëson performancën e sistemit prokurorial duke u fokusuar në të gjitha nivelet e prokurorisë, me fokus të veçantë në punën e secilës prokurori për vitet 2013-2015, si dhe analizon të dhënat e perceptimit qytetar të dala nga anketa e dytë e realizuar gjatë muajit Dhjetor 2016, në Republikës së Kosovës.

Organizimi i Sistemit të Drejtësisë e ka bazën në kapitullin VII të Kushtetutës të Republikës së Kosovës si dhe në ligjet dhe rregulloret e veçanta që rregullojnë funksionimin e gjykatave dhe prokurorive. Gjatë viteve të fundit janë ndërrmarë reforma të shumta për sa i përket sistemit të drejtësisë në Kosovë (viti 2004, 2013, 2015). Qëllimi kryesor

i këtyre reformave është që të arrihet pavarësi më e madhe dhe paanshmëri gjatë hetimeve dhe gjykimeve, si dhe të rritet efikasiteti dhe transparenca e institucioneve të sistemit të drejtësisë. Për më tepër, nga 1 Janari 2013, si pasojë e reformës në sistemin e drejtësisë, në territorin e Republikës së Kosovës ka filluar të funksionojnë një sistem i ri i gjykatave dhe prokurorive. Më konkretisht, Ligji për Gjykatat përcakton sistemin e ri të gjykatave të Republikës së Kosovës të përbërë nga Gjykata Supreme dhe Dhomën e Posaçme të saj, si instanca më e lartë gjyqësore dhe me juridiksion në të gjithë territorin e Republikës së Kosovës. Gjykata e Apelit, e cila funksionon si gjykatë e shkallës së dytë me juridiksion në të gjithë territorin dhe me seli në Prishtinë, si dhe Gjykatat Themelore, të cilat janë gjykata të shkallës së parë dhe janë të shpërndara në shtatë rajone, Prishtinë, Gjilan, Prizren, Gjakovë, Pejë, Ferizaj dhe Mitrovicë. Secila nga këto gjykata themelore ka edhe degët përkaëse. Ndërsa Ligji për Prokurorinë e Shtetit përcakton sistemin e ri të prokurorive, të përbërë nga Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit si instanca më e lartë dhe me juridiksion në të gjithë territorin e Republikës së Kosovës. Prokuroria e Apelit si shkallë e dytë, gjithashtu me kompetencë mbi të gjithë territorin e Kosovës. Prokuroria Speciale si organ prokurorial i specializuar, me juridiksion në të gjithë territorin e Republikës së Kosovës, si dhe shtatë (7) prokuroritë themelore në shtatë rajonet të Kosovës, të përbëra nga Departamenti i Përgjithshëm, Departamenti për të Mitur dhe Departamenti për Krime të Rënda. Ky raport analizon të dhënat mbi punën e secilës prokurori, duke vlerësuar produktivitetin dhe efikasitetin e tyre gjatë tre viteve (2013, 2014, 2015).

Metodologjia

Ky raport është i bazuar në të dhëna parësore dhe dytësore. Të dhënat parësore përfshijnë anketimin e qytetarëve të Republikës së Kosovës gjatë muajit Dhjetor 2016, të realizuar në bashkëpunim me UBO Consulting. Mostra e përzgjedhur për këtë anketim përbëhet nga 1065 të anketuar të moshës mbi 18 vjeç në të gjithë territorin e Kosovës me përkatësi shqiptare (815), serbe (150) dhe pjesëtarë të komuniteteve të tjera (100). Mostra më pas është peshuar, për të reflektuar strukturën etnike në Kosovë duke përdorur peshat e popullsisë nga të dhënat zyrtare të Agjencisë së Statistikave të Kosovës (ASK). Gjithashtu shtresimi i dytë është bërë në bazë të vendbanimeve, ku për secilën komunë është bërë shtrirja e mostrës në pjesët urbane dhe rurale, gjithashtu dhe kjo është bazuar në statistikave zyrtare të ASK-së. Ndërsa shtresimi i tretë është bërë në bazë të numrit të anketave të realizuara në secilin vendbanim (pikë filluese). Metoda e cila është përdorur për këtë anketim bazohet në përzgjedhjen rastësore të familjeve. Anketa është zhvilluar ballë për ballë me familjarin i/e cili/a ka ditëlindjen e parë më të afërt dhe është mbi moshën 18 vjeç. Para se të administrohet pyetësi në teren, fillimisht është bërë testimi i pyetësorit për të identifikuar problemet logjike dhe përmbajtësore, si dhe është zhvilluar trajnimi i anketuesve. Në bazë të të dhënave të përfituara nga anketimi janë hartuar indikatorët e perceptimit të cilët vlerësojnë perceptimin e qytetarëve të Kosovës mbi punën e institucioneve të sundimit të ligjit: gjykatave, prokurorisë, policisë si dhe EULEX-it, si dhe masin besueshmërinë që kanë qytetarët te këto institucione.

Për të vlerësuar efikasitetin e punës së prokurorive janë mbledhur dhe analizuar të dhënat dytësore të siguruara nga raportet zyrtare të Prokurorit të Shtetit dhe Këshillit Prokurorial të Kosovës (KPK), ASK-së dhe Buxheti i Kosovës. Më konkretisht, janë analizuar të dhënat që lidhen me numrin e lëndëve të pranuara brenda një viti në secilën prokurori; numrin e lëndëve të zgjidhura brenda një viti nga prokuroritë e të gjitha prokurorive; numrin e lëndëve që kanë mbetur të pazgjidhura brenda të njëjtit vit; numrin e lëndëve të trashëguara nga viti paraardhës për secilën prokurori; numrin e prokurorëve për secilën prokurori; popullsinë e Kosovës, si dhe buxhetin e ndarë për sistemin prokurorial gjatë viteve 2013, 2014 dhe 2015. Më pas, bazuar në këto të dhëna, janë ndërtuar indikatorët strukturorë që pasqyrojnë kapacitetet dhe resurset e prokurorive për të realizuar detyrat e tyre, duke mundësuar në këtë mënyrë vlerësimin e efikasitetit të punës së tyre. Duke marr parasysh faktin që prej Janarit 2013 ka hyrë në fuqi struktura e re e gjyqësorit, indikatorët bazohen në të dhënat e tre viteve të fundit (2013, 2014, dhe 2015). Duhet theksuar se vlerësimi dhe analizimi i numrit të lëndëve të zgjidhura apo të trashëguara brenda një viti në secilën prokurori, është bërë pa vlerësuar veshtirësinë në zgjidhjen e tyre, apo ndarjen në departamente të ndryshme të prokurorive. Kjo pasi qëllimi kryesor në ndërtimin e indikatorëve strukturorë është që të vlerësojë efikasitetin total të punës së prokurorive dhe jo të mas performancën individuale të prokurorëve.

Perceptimi Qytetar mbi Institucionet e Sistemit të Drejtësisë

Qëllimi kryesor i realizimit të këtij anketimi është vlerësimi i perceptimit të qytetarëve mbi punën e institucioneve të sundimit të ligjit, më konkretisht gjykatave, prokurorive, policisë si dhe EULEX-it. Analiza e mëposhtme paraqet të dhënat e anketës së dytë, të realizuar gjatë muajit Dhjetor 2016, me theks të veçantë perceptimin qytetar në lidhje me punën e institucioneve të lartëpërmendura në luftimin e korrupsionit. Përgjigjet e të anketuarve pasi janë analizuar, janë grupuar në nëntë ndarje të veçanta/indikatore, ku secili prej tyre vlerëson një aspekt të veçantë të punës të institucioneve të sundimit të ligjit, parë nga këndvështrimi qytetar. Perceptimi qytetar është një element i rëndësishëm që duhet të vlerësohet drejtë nga institucionet gjatë punës së tyre të përditshme.

Ndikimi Politik

Qytetarët në Republikën e Kosovës, mendojnë se sistemi i drejtësisë vazhdon të ndikohet nga personat me pushtet politik. Të dhënat e anketës, tregojnë se 58.2% e të anketuarëve mendojnë se personat me ndikim politik kanë më pak gjasa që të marrin ndëshkimin e duhur nga strukturat përkatëse ligjore. Edhe pse krahasuar me përgjigjet e anketimit të realizuar gjatë muajit Qershor 2016, kjo përqindje është më e ulët me 2.9 pikë përqindje, mbetet shqetësues fakti që më shumë se gjysma e të anketuarve mendojnë se personat me mbështetje politike janë

të fuqishëm dhe nuk ndëshkohen nga ligji. Vlen të theksohet se kjo përqindje është më e latë në qytete si Peja dhe Mitrovica, ku përkatësisht 77.5% dhe 74.8 % e popullsisë të këtyre dy rajoneve mendojnë se personat me ndikim politik kanë më pak gjasa të ndëshkohen nga ligji.

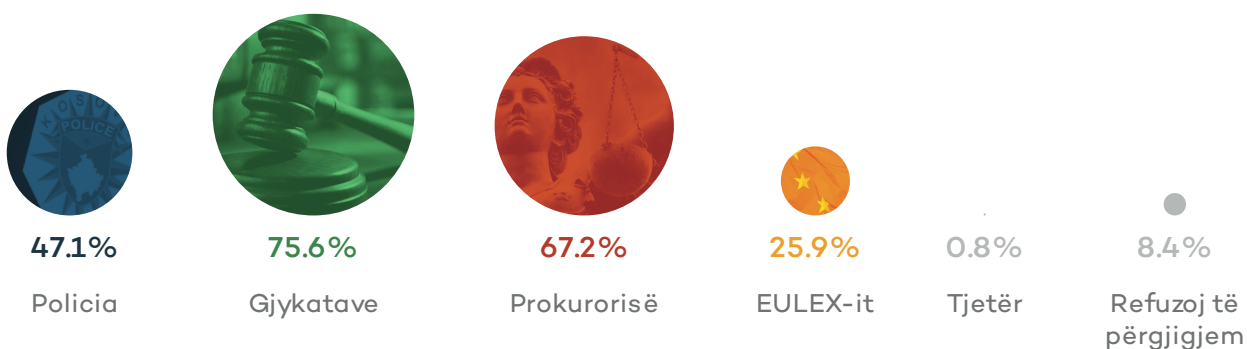
Akoma më shqetësues është fakti që 75.61% e personave që mendojnë se personat me ndikim politik janë më të fuqishëm, besojnë që institucionet më të prekura nga ndikimi politik janë gjykatat. Ndërsa institucioni i dytë më i ndikuar politikisht, sipas perceptimit të qytetarëve, është prokuroria me 67.2%, e ndjekur nga policia dhe EULEX-i.

A mendoni se personat me ndikim politik kanë më pak gjasa të ndëshkohen nga ligji?

Nëse po, cilat nga institucione në vazhdim influencohen më shumë nga ndikimi politik?

I anketuari mund të përgjigjet në më shumë se një përgjigje

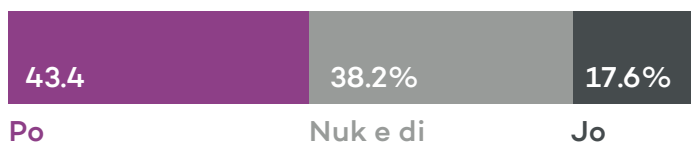

Mitmarrja

Një ndër problemet kryesore në sistemin e drejtësisë, që theksohet edhe nga raporte të ndryshme ndërkombëtare, lokale apo dhe nga artikuj të ndryshëm në media, është fakti së institucionet e sundimit të ligjit shpesh herë janë përfshirë në raste të pranimit ose kërimit të rryshfetit. Të dhënat e këtij anketimi tregojnë se 43.4% e

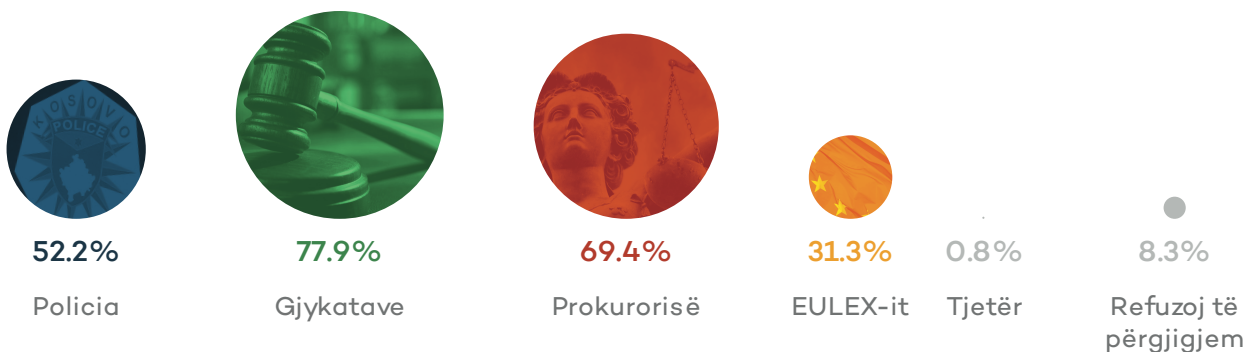
qytetarëve të anketuar mendojnë që punonjësit e institucioneve të sundimit të ligjit drejtëpërdrejtë kërkojnë ose pranojnë mito. Më konkretisht, 77.9% e tyre perceptojnë se gjykatat janë institucioni më i prekur nga mitmarrja. Ashtu si dhe në rastin e ndikimit politik, institucioni i dytë më i prekur nga kërkitimi/pranimi i rryshfetit është prokuroria me 69.4%, pasuar nga policia me 52.2% dhe Eulex-i me 31.3%.

Sipas mendimit tuaj, zyrtarët/punëtorët e institucioneve të drejtësisë a kërkojnë/pranojnë mito?

Sipas mendimit tuaj, zyrtarët/punëtorët e cilit institucion në vazhdim kërkojnë/pranojnë mito?

I anketuari mund të përgjigjet në më shumë se një përgjigje

Efektiviteti në Luftimin e Korrupsionit

Shkalla e lartë e korrupsionit është theksuar si në raportet e progresit të Komisionit Evropian ashtu dhe në raportet hulumtuese të organizatave ndërkombëtare e kombëtare, si një prej problemeve më të mëdha të zhvillimit të shtetit të Kosovës. Vonesat në trajtimin e rasteve të korrupsionit shpesh herë e zbehin besimin e qytetarëve në instituconet e drejtësisë. Më konkretisht edhe të dhënat e anketimit tregojnë se vetëm 4.7% dhe 3.6% e qytetarëve e perceptojnë prokurorinë dhe gjykatat, përkatësisht, si institucione kompetente që e luftojnë korrupsionin në Kosovë. Nga ana tjetër, 48.6 % e qytetarëve të anketuar mendojnë se policia është institucioni më efektiv në luftimin e korrupsionit, pasuar nga mediat dhe Agjencia Kundër Korrupsionit, përkatësisht 19.1% dhe 14.4%. Nëse ndalemi në rajone, ajo që bie në sy është se vetëm 1% e qytetarëve në rajonin e Ferizajt mendojnë se prokuroria është efikase në luftimin e korrupsionit dhe vetëm 1.8% e popullsisë së Prizrenit mendon se gjykatat janë efektive në luftimin e kësaj dukurie.

Sipas mendimit tuaj, cili nga institucionet në vazhdim është më efektiv në luftën kundër korrupsionit?

Policia	48.6%
Gjykatat	3.6%
Prokuroria	4.7%
Eulex-i	8.0%
Agjencia Kundër Korrupsionit	14.4%
Mediat	19.1%
Tjetër	0.7%
Refuzon të përgjigjet	0.9%

Raportimi i Korrupsionit

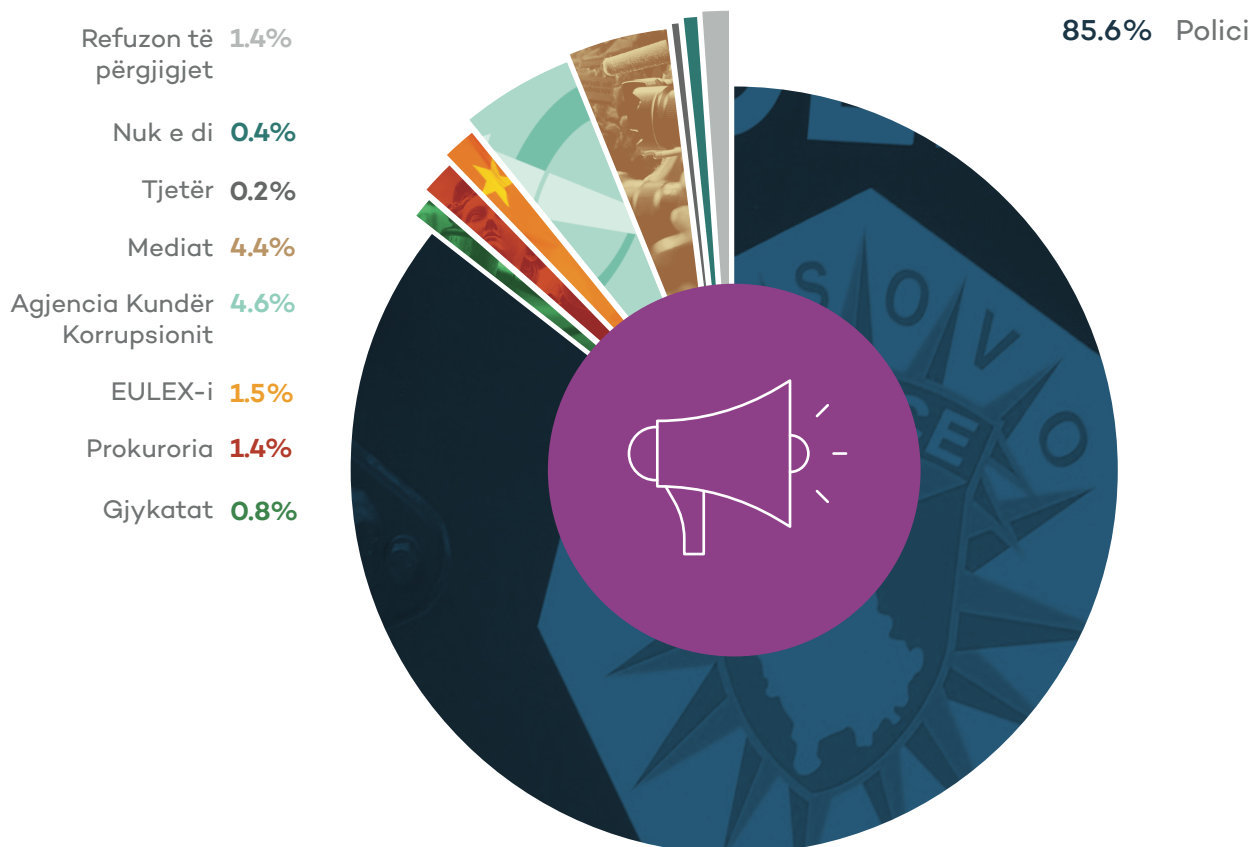
Qytetarët e anketuar, në një përqindje prej 75.7% shprehen se janë të gatshëm të raportojnë pranë institucioneve përkatëse kur hasin në një rast korrupsioni apo krimi (vjedhje, dhunë etj.). Bazuar në të dhënat e mbledhura, vlen të përmendet që rajoni me gadishmëri më të lartë për të raportuar këto raste është Peja me 91% e të anketuarve,

ndërsa me gadishmëri më të ulët është rajoni i Gjakovës me vetëm 36.2%. Edhe në këtë rast, policia është institucioni ku qytetarët do të raportonin më së shumti rastet e korrupsionit dhe krimit me 64.8% të të anketuarve, megjithëse krahasuar me të dhënat e anketimit të parë, ka një ulje të konsiderueshme të përqindjes së personave që do t'i drejtoheshin policisë, me afërsisht 30%.

Në qoftë se do të vërenit
ndonjë rast të korrupsionit
a do të ishit të gatshëm
ta raportonit?

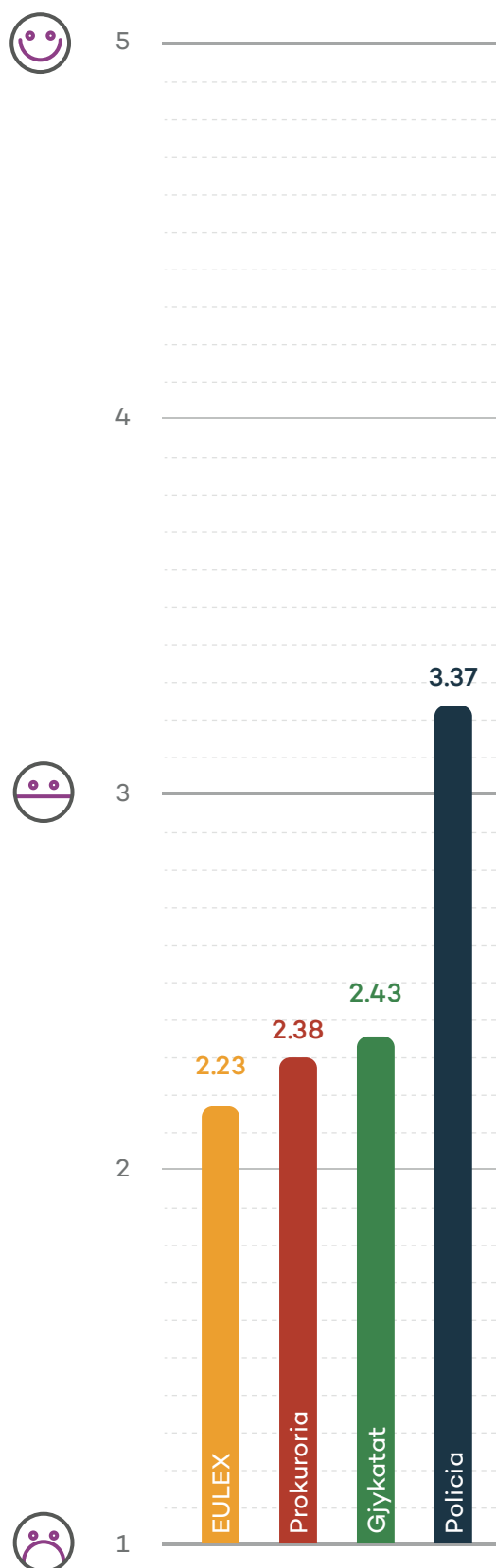
Nëse po, atëherë në cilin institucion do ta raportonit?

Kënaqshmëria

Kënaqshmëria është një indikator i rëndësishëm që tregon se sa besojnë qytetarët në punën e institucioneve të drejtësisë. Bazuar në të dhënat e anketimit, qytetarët janë më të kënaqur me performancën dhe punën e policisë, me një nivel mesatar të kënaqshmërisë prej 3.37 (ku 1=aspak i kënaqur; dhe 5=plotësisht i kënaqur). Ndërsa, kënaqshmëria me Gjykatat, Prokurorinë dhe EULEX është më e vogël, përkatësisht, 2.43%, 2.38%, 2.23%, që tregon se në masë të madhe qytetarët janë të pakënaqur me punën e këtyre tre institucioneve. Ajo që vlen të theksohet nga të dhënat e anketimit është që në nivel rajonal, qytetarët e rajonit të Prizrenit kanë një nivel kënaqshmërie më të ulët kundrejt punës së këtyre institucioneve në krahasim me rajonet e tjera të Kosovës, ndërsa qytetarët e rajonit të Ferizajt janë më të kënaqur. Nëse i krahasojmë këto të dhëna me anketimin e Qershorit 2016, shohim që në përgjithësi ka një rënie të kënaqshmërisë qytetare kundrejt institucioneve të drejtësisë.

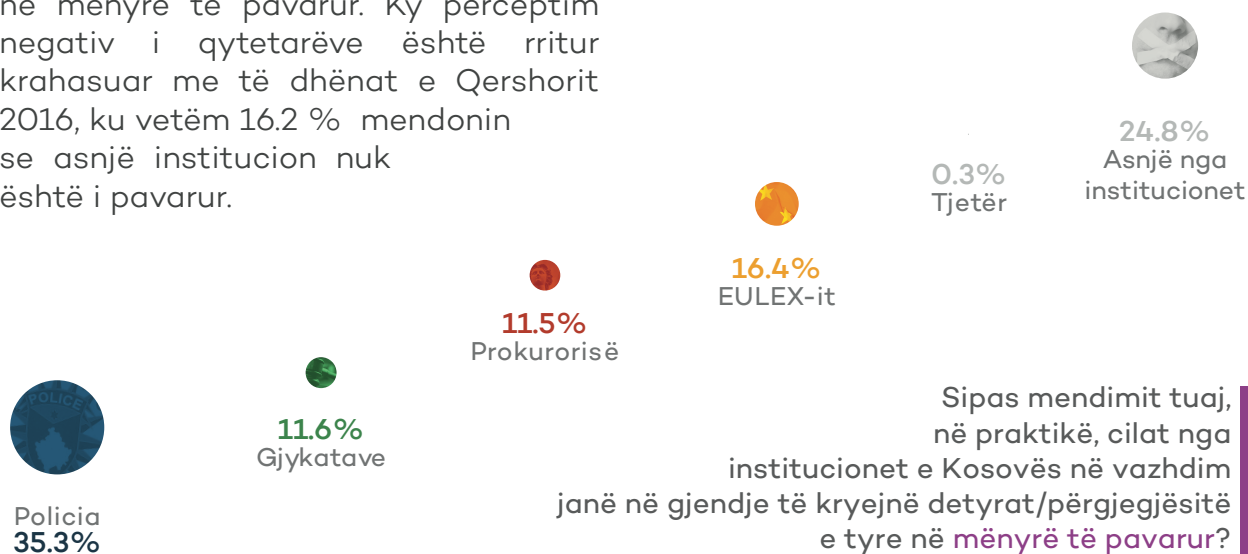
Sa jeni të kënaqur me punën/
performancën e institucioneve
të mëposhtme

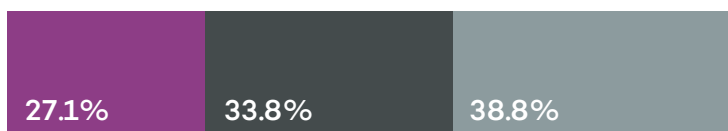
Pavarësia në Vendimarrje

Një ndër qëllimet kryesore të reformës në drejtësi është pikërisht krijimi i kushteve thelbësore që mundësojnë pavarësinë, paanshmërinë, efikasitetin dhe llogaridhënien e institucioneve të drejtësisë. Për më tepër, pavarësia e institucioneve të sundimit të ligjit është një nga shtyllat kryesore në një demokraci funksionale. Nga të dhënat e anketimit është shqetësues fakti që 24.8 % e qytetarëve të anketuar mendojnë se asnjë nga institucionet e sundimit të ligjit (policia, gjykatat, prokuroria, EULEX) nuk janë në gjendje të kryejnë detyrat/përgjegjësitë e tyre në mënyrë të pavarur. Ky perceptim negativ i qytetarëve është rritur krahasuar me të dhënat e Qershorit 2016, ku vetëm 16.2 % mendonin se asnjë institucion nuk është i pavarur.

Mbi të gjitha akoma më shqetësues është fakti që 72.5% e të anketuarve mendojnë se shumica e gjyqtarëve në Kosovë, gjatë marrjes së vendimeve, ndikohen nga interesat private dhe nga influenca politike. Gjithësesi 35.3% besojnë që institucioni me pavarësi më të madhe në përmbushjen e detyrave dhe përgjegjësiive është policia (megjithëse ka një rënie duke pasur parasysh të dhënat e Qershorit ku pavarësia e policisë ka qenë 50%). Në anën tjetër, EULEX, gjykatat dhe prokuroritë konsiderohen nga një pjesë shumë e vogël e të anketuarve si të pavarura, përkatësisht me 16.4%, 11.6% dhe 11.5% e të anketuarve.

Sipas mendimit tuaj, gjatë marrjes së vendimit shumica e gjyqtarëve në Kosovë bazohen:

Në faktet e disponueshme dhe në kornizën ligjore të vendit

Në ndikimin e presionit të ushtruar nga interesat privat/korrupsionit

Në ndikimin e presionit të ushtruar nga zyrtarët e lartë/personat me influencë politike

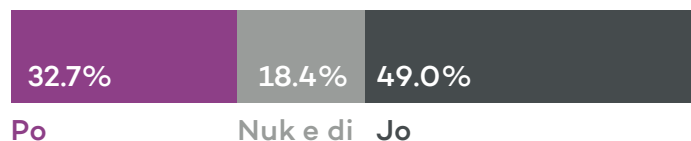
0.4% Tjetër

Përmirësimi i Sistemit të Drejtësisë

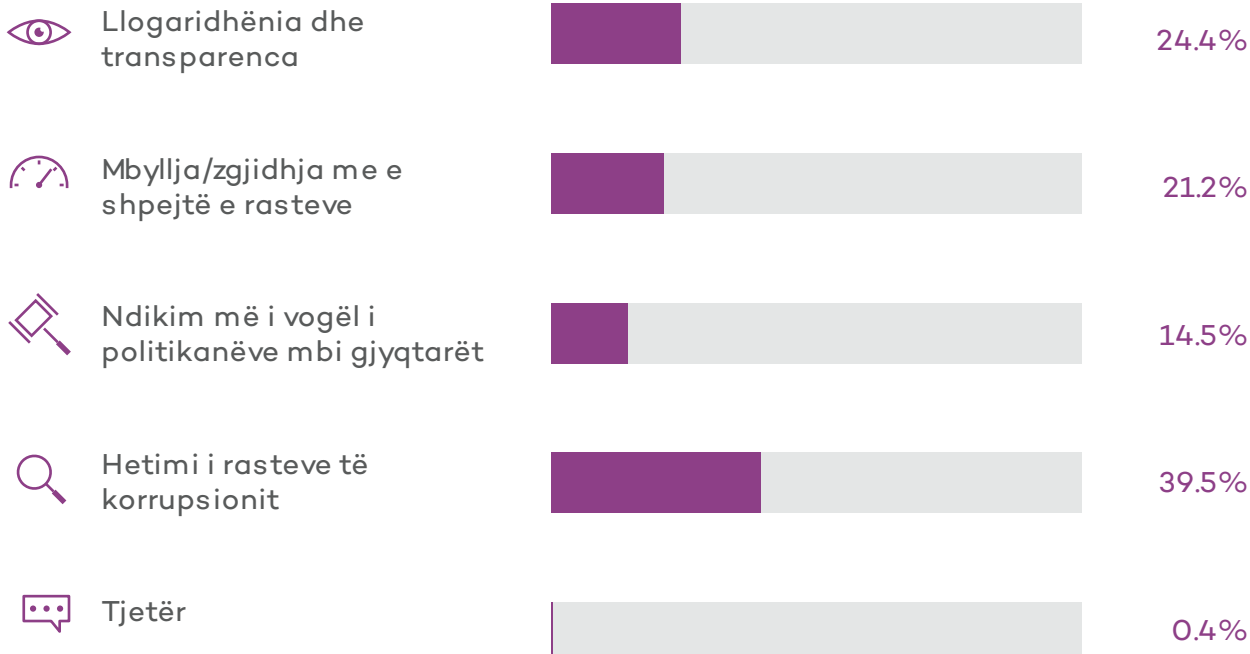
Bazuar në ndryshimet që ka pësuar organizimi i sistemit të drejtësisë, me anë të anketës kemi vlerësuar edhe perceptimin e qytetarëve mbi përmirësimin ose jo të këtij sistemi, gjatë viteve të fundit. Përkatesisht, 49% e të anketuarve mendojnë se nuk ka pasur përmirësim në funksionimin e sistemit të drejtësisë, ndërsa 32.7% e tyre mendojnë të kundërtën.

Më saktësisht, të fundit mendojnë që dimensionet e sistemit të drejtësisë të cilat janë përmirësuar përfshijnë hetimin e rasteve të korrupsionit, si dhe ritja e llogaridhënies dhe transparencës. Nëse përqëndrohemi në rajone, do të shohim se qytetarët e Gjilanit (68.3%), Mitrovicës (65.8%) dhe Gjakovës (62.4%) janë ata të cilët në përqindje më të madhe mendojnë që sistemi i drejtësisë nuk është përmirësuar gjatë viteve të fundit.

Sipas mendimit tuaj,
a është **përmirësuar**
sistemi i drejtësisë
gjatë viteve të fundit?

Cili nga këto dimensione të sistemit të drejtësisë është përmirësuar më së shumti?

Kushtet e Punës

Të pyetur në lidhje me ndëshkimet gjatë shkeljeve të mundshme të rregullave në punë, vetëm 5% e qytetarëve të anketuar mendojnë se ndaj gjyqtarëve apo prokurorëve të cilët i shkelin këto rregulla apo procedura ligjore merren masa disiplinore. Rreth 70% e qytetarëve të pyetur, mendojnë se gjyqtarët apo prokurorët ndëshkohen rrallë ose asnjëherë.

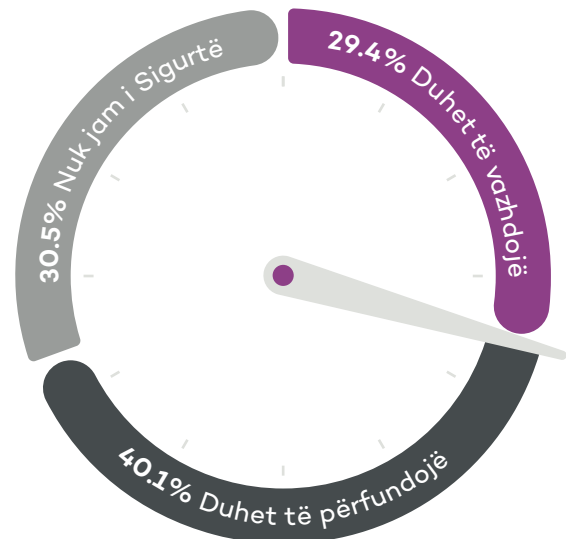
Gjithashtu, të gjeturat nga anketa nxjerrin në pah se qytetarët besojnë që shteti nuk posedon mekanizma të duhur për mbrojtjen e gjyqtarëve/prokurorëve gjatë kryerjes së detyrave të tyre.

Të pyetur nëse gjykatat/prokuroritë kanë mjete dhe burime të nevojshme për të mbrojtur gjyqtarët/prokurorët nga kërcënimet, ngacmimet, sulmet, apo friksimet, shihet që qytetarët kanë një pajtueshmëri të ulët me këtë deklaratë, me një mesatare prej 2.91 (ku 1=Aspak nuk pajtohem ndërsa 5=Plotësisht pajtohem), që tregon se qytetarët e anketuar nuk janë të bindur që gjyqtarët/prokurorët ndihen të sigurt gjatë kryerjes së punës së tyre.

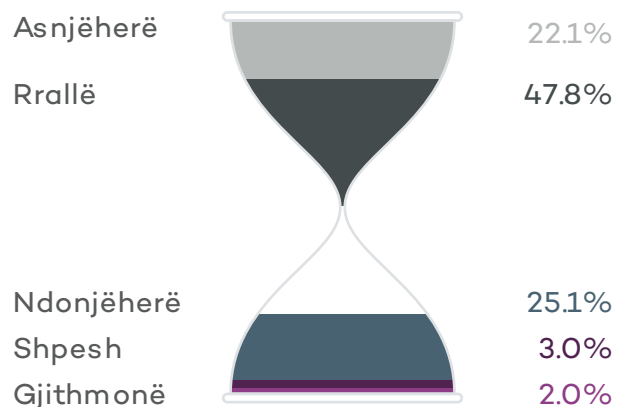
Sipas mendimit tuaj, a ka gjasa që të merren masa disiplinore deri në **largim nga puna** ndaj gjyqtarëve/prokurorëve të cilët i **shkelin rregullat apo procedurat**?

Mandati i EULEX

Cili është mendimi juaj sa i përket mandatit të EULEX:

Të dhënat e dala nga anketa, tregojnë se rreth 40% e të anketuarve mendojnë që mandati i EULEX-it duhet të përfundojë, ndërsa 29.4% e tyre mendojnë të kundërtën dhe 30.5% nuk janë të sigurt se çfarë duhet të ndodhë me EULEX-in. Për më tepër, bazuar në ndarjen rajonale, 55.6% e të anketuarve në rajonin e Mitrovicës mendojnë që EULEX-i duhet të largohet, ndërsa 63.9% e qytetarëve të Gjilanit mendojnë të kundërtën.

Vlerësimi i punës së sistemit të drejtësisë

Për të vlerësuar punën e sistemit të drejtësisë, botimi i parë i Indeksit u fokusua në vlerësimin e efikasitetit të punës së gjyqësorit në zgjidhjen e çështjeve duke analizuar të dhënat për secilën gjykatë për tre vite 2013, 2014, 2015, duke konsideruar në këtë mënyrë fillimin e reformës së re legislative dhe strukturore të sistemit të drejtësisë. Fokusi kryesor i kësaj pjese të raportit është efikasiteti i punës së sistemit prokurorial në Kosovë, si një sistem i pavarur përgjegjës për ndjekjen penale dhe luftimin e krimit dhe korrupsionit në Republikën e Kosovës. Gjatë vlerësimit të efikasitetit është ndjekur struktura organizative e Prokurorit të Shtetit duke vlerësuar në këtë mënyrë punën e Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, Prokurorisë së Apelit, Prokurorisë Speciale dhe shtatë Prokurorive

Themelore në Republikën e Kosovës. Më konkretisht, për të matur efikasitetin e këtij sistemi janë analizuar të dhënat zyrtare të siguruara nga raportet e Këshillit Prokurorial të Kosovës, Zyrës së Kryeprokurorit, Agjencisë së Statistikave të Kosovës, etj. Më pas me këto të dhënat janë hartuar indikatorët e mëposhtëm të performancës së sistemit prokurorial. Secili nga këta indikator vlerëson aspekte të ndryshme të efikasitetit të këtij sistemi, duke filluar nga ngarkesa mesatare e prokurorëve në prokurori të ndryshme, deri te buxheti i ndarë për çdo vit për sistemin prokurorial në Kosovë. Vlen të theksohet se indikatorët e paraqitur më poshtë vlerësojnë punën e secilës prokurori, pa marrë parasysh vështirësinë e lëndëve të ndryshme që këto prokurori shqyrtojnë apo juridiksionin në të cilin ato veprojnë.

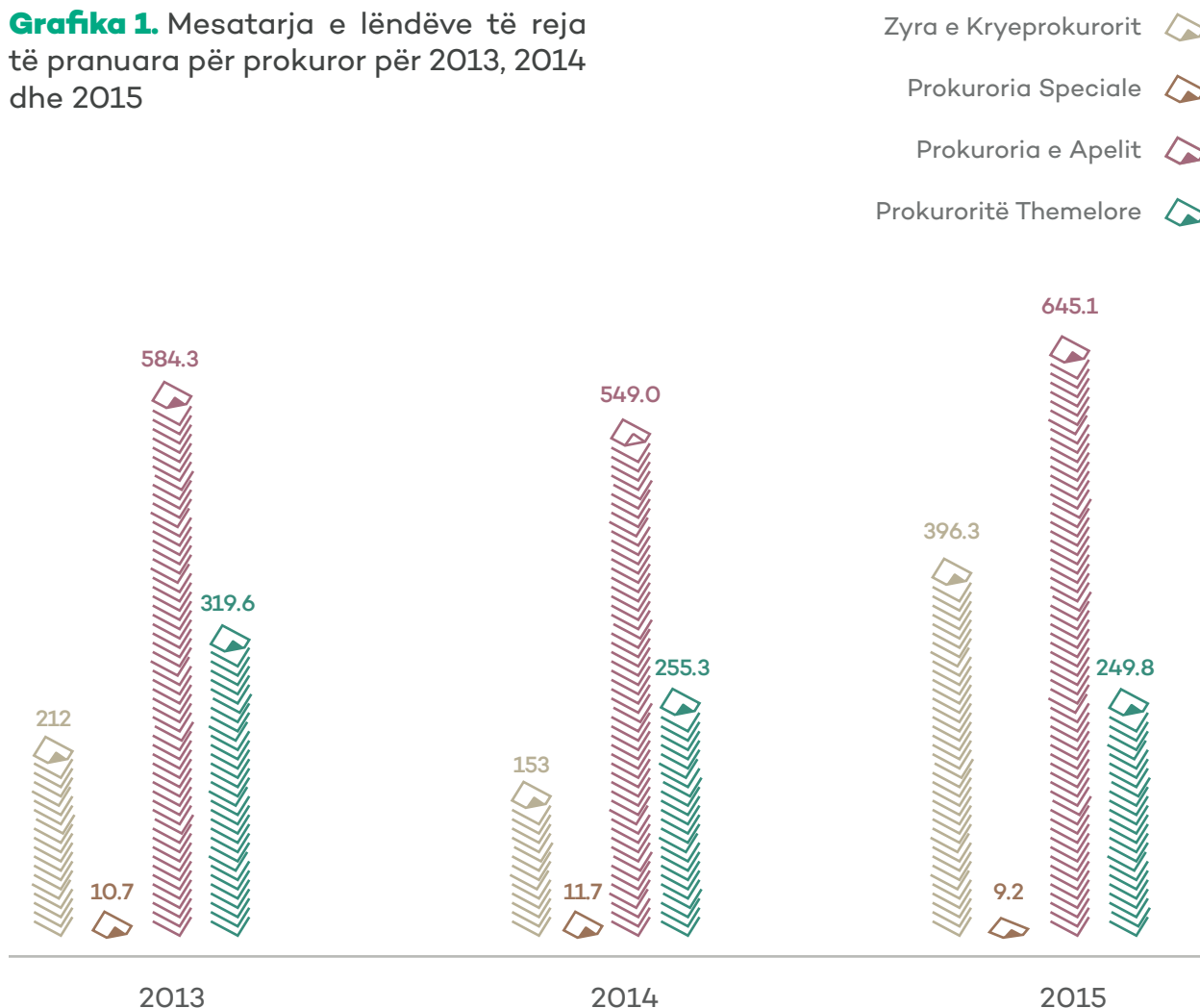
Përcaktimi i një volumi të saktë pune për një prokuror është një çështje komplekse që kërkon vëmendje të veçantë dhe vlerësim të faktorëve të ndryshëm që ndikojnë gjatë punës së një prokurori. Është e vështirë që të vendosen standarde të njëjta për të gjitha prokuroritë në lidhje me numrin e lëndëve që një prokuror duhet të shqyrtojë apo të zgjidhë, sepse secili rast ka specifikat e veta dhe prania e faktorëve të ndryshëm të jashtëm apo të brendshëm ndikojnë drejtpërdrejtë në zgjidhjen e tyre. Gjithsesi, efikasitetit i punës së prokurorive duhet vlerësuar më kujdes pasi pakënaqësia e qytetarëve ndaj këtij sistemi, siç e pamë dhe në seksionin e mësipërm, është shumë e madhe. Për këtë arsye, më poshtë janë analizuar indikatorët që vlerësojnë punën e secilës prokurori brenda 3 viteve, duke u ndalur te numri i lëndëve të pranuar gjatë një viti dhe aftësinë e secilës prokurori për të zgjidhur të gjitha këto lëndë.

Numri i lëndëve të reja të pranuar për prokuror

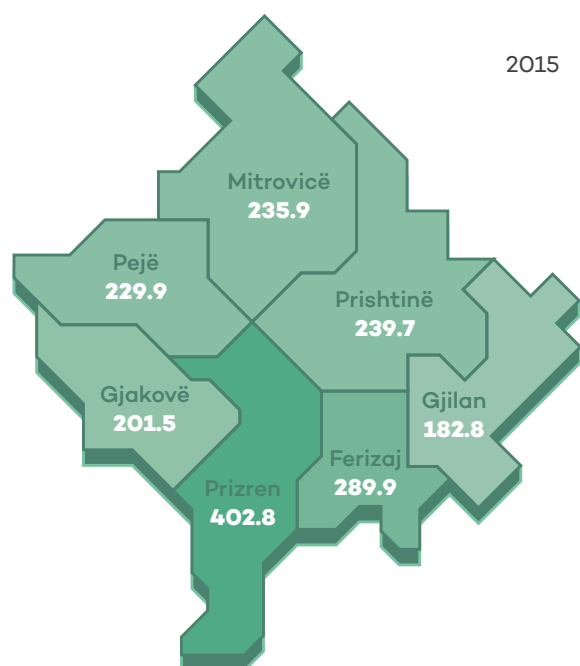
Indikator i parë që vlerësohet është numri i lëndëve të reja të pranuar për çdo prokuror brenda një viti, i cili tregon shkallën e kërkesës për secilën prokurori. Kjo kërkesë reflekton ngarkesën e pritshme për secilin prokuror dhe rrjedhimisht aftësinë e sistemit prokurorial për të menaxhuar këto prurje. Më konkretisht në Tabelën 1 tregohen të dhënat për mesataren e numrit të lëndëve të pranuar në total për prokuror në secilën prokurori gjatë viteve 2013, 2014, 2015. Bazuar në këto të dhëna, Zyra e Kryeprokurorit ka pranuar mesatarisht 212 lëndë për prokuror në

2013, 153 lëndë në 2014 dhe një rritje në 2015 me 396.3 lëndë për prokuror. Fluksi i lëndëve të pranuar në Prokurorin Speciale ka qenë mesatarisht 10.7 lëndë për prokuror në 2013 me një rritje në 11.7 lëndë në 2014 dhe një rënie në 9.2 lëndë të reja të pranuar për prokuror në 2015. Prokurorët në Prokurorinë e Apelit kanë pranuar mesatarisht 584.3 gjatë vitit 2013, 549 lëndë gjatë 2014 dhe 645.1 lëndë në 2015. Prokuroritë Themelore kanë një fluks në rënie përsa i përket numrit të lëndëve të pranuar për prokuror gjatë një viti, më konkretisht, 319.6 lëndë në 2013, 255.3 lëndë në 2014 dhe 249.8 lëndë të pranuar mesatarisht në 2015.

Grafika 1. Mesatarja e lëndëve të reja të pranuar për prokuror për 2013, 2014 dhe 2015

Nëse ndalemi te mesatarja e lëndëve të reja të pranuar për prokuror, në secilen prokurori themelore do të vërejmë që për vitin 2013 fluksin më të madh të punës për prokuror e ka prokuroria e Ferizajt me mesatarisht 485.7 lëndë për prokuror, e ndjekur nga prokuroria e Prishtinës me 434.2 lëndë të reja për prokuror. Edhe gjatë vitit 2014, Ferizaj dhe Prishtina mbesin prokuroritë me volumin më të madh të lëndëve të reja të pranuar për prokuror përkatësisht 317.2 dhe 305.9 lëndë të reja për prokuror. Ndërsa gjatë vitit 2015 volumin më të madh të lëndëve të pranuar e ka prokuroria e Prizrenit me 402.8 lëndë për prokuror, e ndjekur nga prokuroria themelore në Ferizaj me mesatarisht 289.9 lëndë për prokuror.

Grafika 2. Mesatarja e lëndëve të pranuar për prokuror në Prokuroritë Themelore për 2013, 2014 dhe 2015

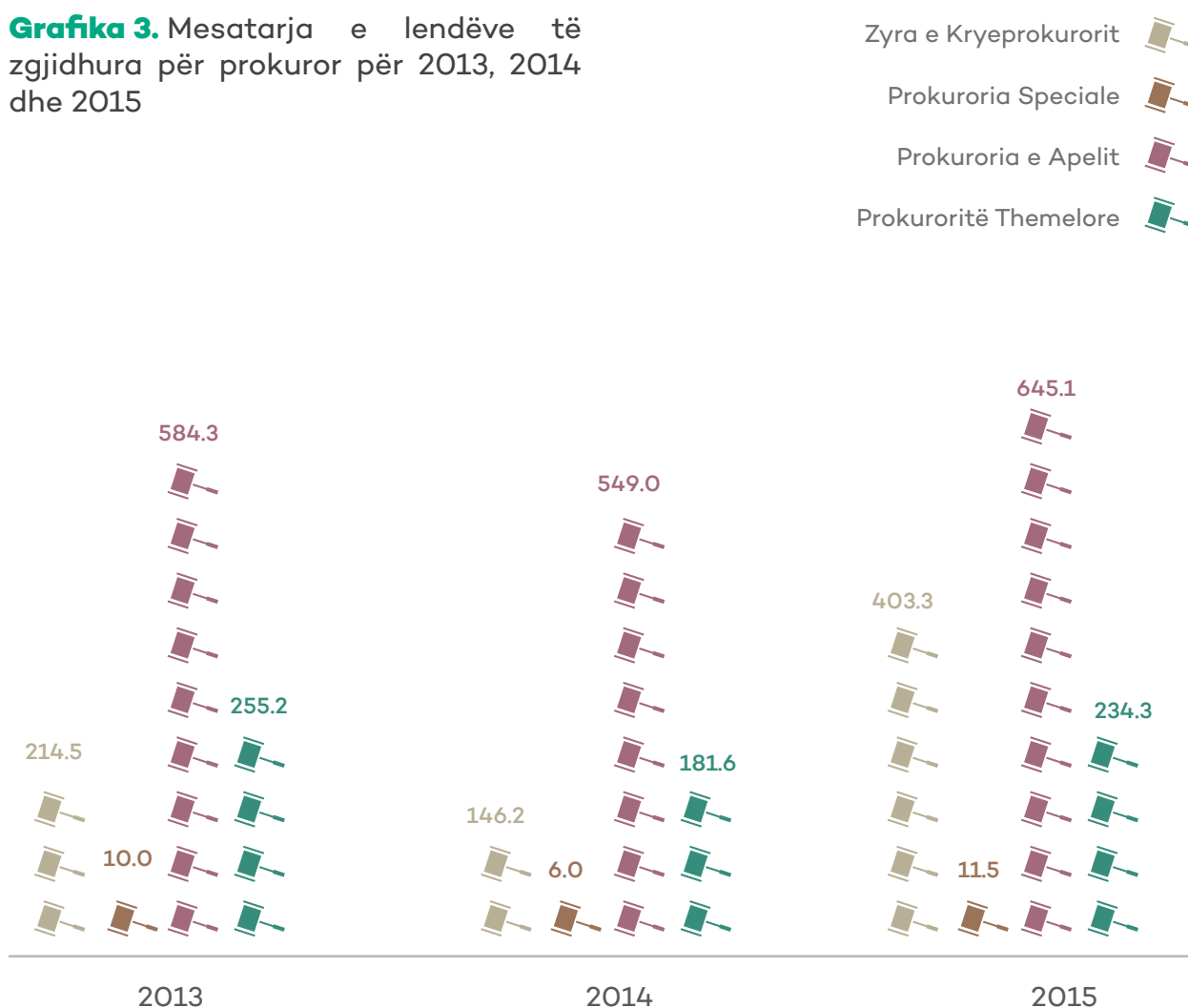
	Gjiilan	Prizren	Pejë	Gjakovë	Prishtinë	Ferizaj	Mitrovicë
2015	182.8	402.8	229.9	201.5	239.7	289.9	235.9
2014	232.6	279.7	234.5	248.1	305.9	317.2	95.4
2013	246.8	283.5	236.2	323.9	434.2	485.7	109.9

Numri i lëndëve të zgjidhura për prokuror

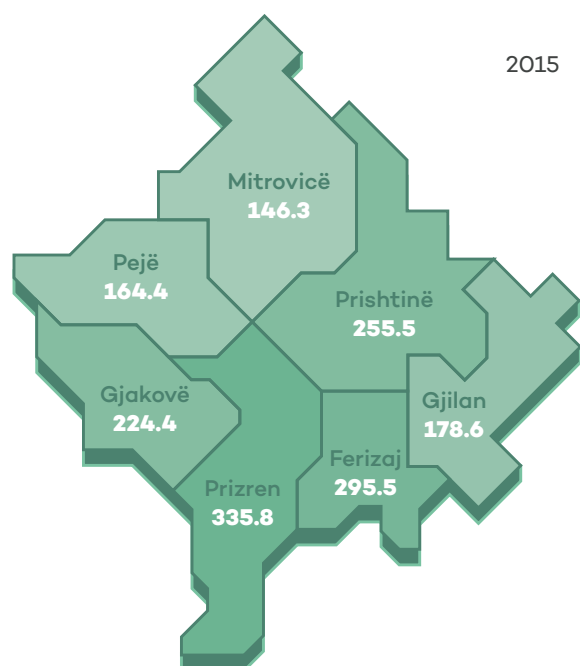
Mesatarja e numrit të lëndëve të zgjidhura nga një prokuror është një indikator që tregon aftësinë e prokurorëve për t'i përmbushur kërkesat e lëndëve të paraqitura brenda një viti. Në këtë rast është llogaritur mesatarja e lëndëve të zgjidhura në total për prokuror pa marrë parasysh vështirësinë e lëndës, meqenëse indikator i vlerëson aftësinë e prokurorisë në tërësi për të zgjidhur lëndët e pranuar. Më konkretisht, në

Zyrën e Kryeprokurorit, një prokuror ka zgjidhur mesatarisht 214.5 lëndë në 2013, 146 lëndë në 2014, me një rritje në vitin 2015 ku mesatarisht një prokuror ka zgjidhur 403 lëndë. Prokurorët në Prokurorinë Speciale kanë zgjidhur mesatarisht 10 lëndë në vit për 2013, 6 lëndë në 2014 dhe 11.5 lëndë gjatë vitit 2015. Në Prokurorinë e Apelit në 2013 një prokuror ka zgjidhur mesatarisht 584 lëndë, 549 në 2014 dhe 645 lëndë në 2015. Ndërsa prokurorët në Prokuroritë Themelore kanë zgjidhur mesatarisht 255 lëndë në vit në 2013, 182 lëndë gjatë 2014 dhe 234 lëndë në 2015.

Grafika 3. Mesatarja e lëndëve të zgjidhura për prokuror për 2013, 2014 dhe 2015

Nëse e vlerësojmë punën e secilës nga prokuroritë themelore në lidhje me numrin e lëndëve të zgjidhura mesatarisht për prokuror, siç tregohet edhe në Tabelën 4, do të shohim që për vitin 2013 prokurorët e Prokurorisë Themelore në Prishtinë kanë zgjidhur më shumë lëndë, të ndjekur nga prokurorët e Prokurorisë Themelore në Ferizaj, me kokretisht 317.5 dhe 307 lëndë të zgjidhura për prokuror. Gjatë 2014, prokurorët në Prokurorin e Prizrenit kanë zgjidhur më shumë lëndë (256.3) të ndjekur nga prokurorët e Prokurorisë në Gjiilan të cilët kanë zgjidhur mesatarisht 230 lëndë. Gjatë 2015 Prokuroria që mban vendin e parë për numrin e lëndëve të zgjidhura mesatarisht për një prokuror është Prizreni me 335.8 lëndë, ndjekur nga Prishtina më mesatarisht 295.5 lëndë për prokuror.

Grafika 4. Mesatarja e lëndëve të zgjidhura për prokuror për Prokuroritë Themeore 2013, 2014 dhe 2015

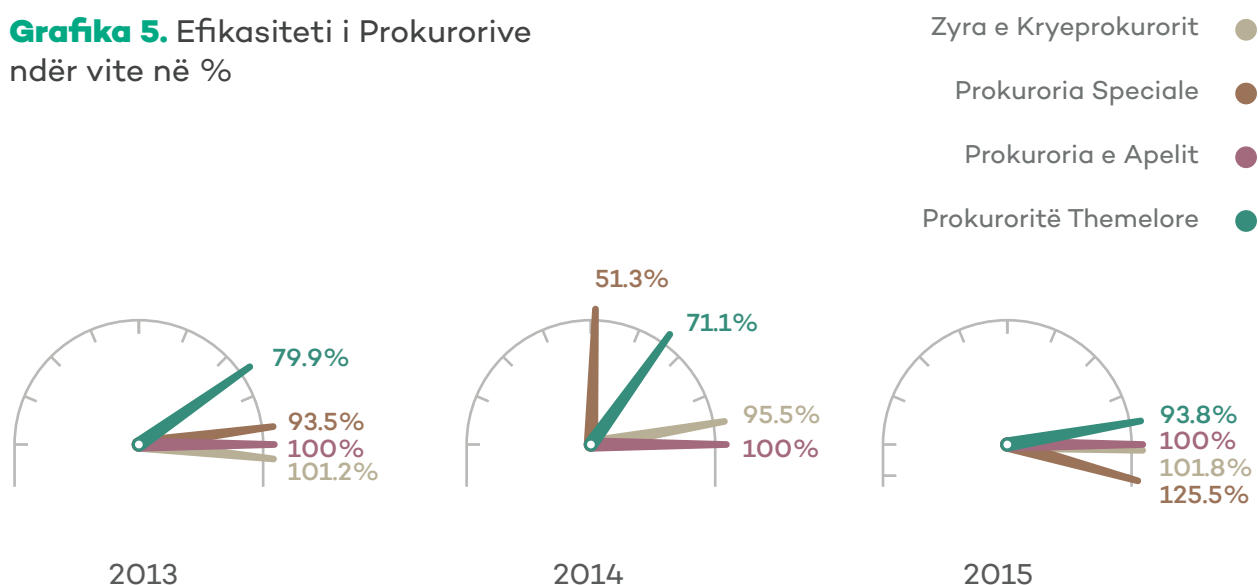
	Gjiilan	Prizren	Pejë	Gjakovë	Prishtinë	Ferizaj	Mitrovicë
2015	178.6	335.8	164.4	224.4	255.5	295.5	146.3
2014	230.1	256.3	175.8	216.8	151.1	225.3	68.7
2013	253.4	292.1	207.6	202.0	317.5	307.1	91.1

Efikasiteti i prokurorive në zgjidhjen e lëndëve

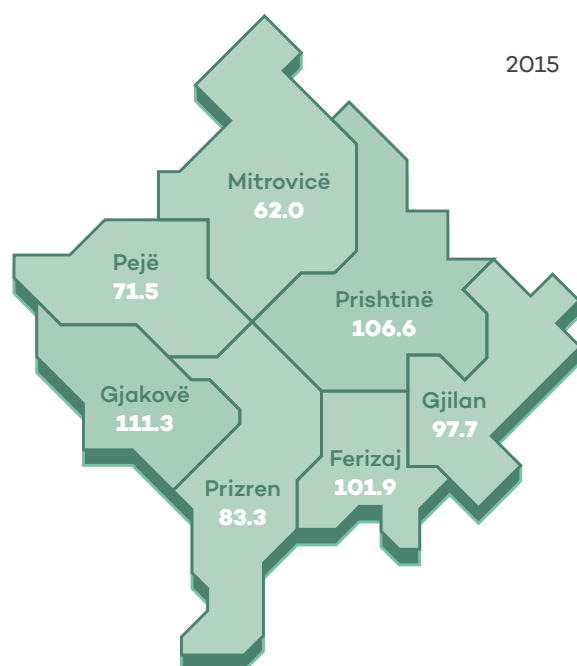
Vlerësimi i efikasitetit është një indikator i rëndësishëm pasi tregon mënyra se si sistemi prokurorial i përgjigjet kërkesës së lëndëve të pranuar brenda një viti. Efikasiteti matet me raportin e lëndëve të zgjidhura dhe lëndëve të pranuar brenda një viti. Kur ky raport është më i vogël se 100% tregon se prokurorët nuk kanë mundur të zgjidhin të gjitha lëndët e pranuar, duke e rritur në këtë mënyrë numrin e lëndëve që trashëgohen për vitin pasardhës. Një raport prej 100% do të thotë se prokuroritë kanë qënë në gjendje ti përgjigjen të gjitha çështjeve të ngritura brenda vitit. Së fundi, kur ky raport është më i madh se 100% tregon se prokurorët kanë arritur të zgjidhin më shumë lëndë se sa kanë pranuar, duke mundësuar në këtë mënyrë uljen e lëndëve të trashëguara. Rezultatet e dala nga vlerësimi i efikasitetit të sistemit prokurorial, siç shihen edhe në Tabelën 5, tregojnë që Zyra e Kryeprokurorit ka një efikasitet më të madh gjatë vitit 2015 përkatësisht

101.8 %, që do të thotë që gjatë këtij viti ka arritur të zgjidhë jo vetëm numrin e lëndëve të reja të pranuar, por dhe një numër nga lëndët e trashëguara. Ndërsa gjatë 2014 ka pasur efikasitetin më të ulët të këtyre 3 viteve me konkretisht 95.5%. Edhe Prokuroria Speciale efikasitetin më të lartë e ka gjatë vitit 2015 me 125.5%, ndërsa më të ultin gjatë 2014 ku nuk ka arritur të zgjidhë më shumë se gjysmën e lëndëve të reja të pranuar. Prokuria e Apelit është e vetmja që ka një efikasitet prej 100% përgjatë tre viteve të paraqitura në këtë raport. Kjo do të thotë që kjo prokurori ka arritur të zgjidhë të gjitha lëndët që ka pasur brenda të njëjtit vit, duke mos trashëguar në këtë mënyrë asnjë lëndë në vitin pasardhës. Siç shihet në Tabelën 5, edhe Prokuroritë Themelore efikasitetin më të lartë e kanë pasur gjatë vitit 2015 me 93.8%, ku më saktësisht në total kanë arritur të zgjidhin 27180 nga 28975 lëndë të pranuar gjatë 2015. Ndërsa efikasitetin më të ulët e kanë gjatë vitit 2014 ku vetëm 71% e lëndëve të pranuar kanë arritur të zgjidhen.

Grafika 5. Efikasiteti i Prokurorive ndër vite në %

Vlerësimi i efikasiteti për secilën nga shtatë prokuroritë themelore tregon se gjatë vitit 2013 Prokuroria e Prizrenit ka qenë më efiikase krahasuar me prokuroritë e tjera, duke zgjidhur në këtë mënyrë 103 % të rasteve në total, e ndjekur nga Prokuroria e Gjilanit me 102.7%. Kjo nënkupton që këto 2 prokurori gjatë vitit 2013 kanë zgjidhur jo vetëm të gjithë lëndët e reja të pranuar gjatë këtij viti por edhe disa nga lëndët e vjetra. Gjatë vitit 2013, efikasitetin më të ulët e ka Prokuroria Themelore e Gjakovës me vetëm 62.4% të rasteve të zgjidhura. Megjithëse gjatë vitit 2014 asnjë nga prokuroritë themelore nuk ka arritur të ketë një efikasitet prej 100%, Prokuroria e Gjilanit ka efikasitetin më të lartë më 98.9% të lëndëve të zgjidhura ndërsa Prokuroria e Prishtinës ka efikasitetin më të ulët duke mos zgjidhur as gjysmën e lëndëve të pranuar (49.4%). Gjatë 2015, Gjakova, Prishtina dhe Ferizaj kanë efiakastein më të lartë, përkatësisht 111.3%, 106.6% dhe 101.9%, ndërsa efikasitetin më të ulët e shënon Prokuroria e Mitrovicës me vetëm 62% të lëndëve të zgjidhura.

Grafika 6. Efikasiteti i Prokurorive Themelore ndër vite

	Gjilan	Prizren	Pejë	Gjakovë	Prishtinë	Ferizaj	Mitrovicë
2015	97.7	83.3	71.5	111.3	106.6	101.9	62.0
2014	98.9	91.6	75.0	87.4	49.4	71.0	72.1
2013	102.7	103.0	87.9	62.4	73.1	63.2	82.9

Numri i lëndëve të pazgjidhura

Një çështje me rëndësi që vlen të analizohet gjatë zbatimit të reformave në sistemin e drejtësisë është pikërisht numri i lëndëve që mbeten pa zgjidhur brenda një viti dhe trashëgohen në vitin pasardhës. Një ndër problemet kryesore i cili përmendet edhe në raportet e ndryshme kombëtare dhe ndërkombëtare, për sa i përket sistemit të drejtësisë në Kosovë, ka të bëjë pikërisht me numrin e lartë të lëndëve të pazgjidhura gjatë një viti. Nëse nuk marrim parasysh vështirësitë që mund të kenë lëndë të ndryshme për t'u zgjidhur, numri i lëndëve të pazgjidhura mund të na tregojë nëse duhen më shumë prokurorë në një prokurori, më shumë buxhet apo edhe staf mbështetës. Në vazhdim, Tabela 7 tregon mesataren e

lëndëve të pazgjidhura për çdo prokuror në secilën prokurori. Edhe në këtë rast, duhet theksuar fakti se llogaritjet janë bërë në total pa marrë parasysh vështirësitë në zgjidhjen e lëndëve apo llojin e lëndëve. Më konkretisht, mesatarja e lëndëve të pazgjidhura në Zyrën e Kryeprokurorit ka ardhur në rritje nga 2.5 lëndë për prokuror gjatë 2013, në 10 lëndë në 2015. E njëjta dukuri vihet re edhe në Prokurorinë Speciale, ku kjo mesatare është rritur nga 37.9 lëndë për prokuror në 2013, në 41.5 lëndë në 2015. Siç tregon edhe Tabela 7, Prokuroria e Apelit në të tre vitet nuk ka trashëguar asnjë lëndë të pazgjidhur. Ndërsa mesatarja e numrit të lëndëve të pazgjidhura për një prokuror në Prokuroritë Themelore është rritur çdo vit, më konkretisht nga 253 lëndë gjatë 2013, në 280.9 lëndë në 2014 dhe 300.9 lëndë të pazgjidhura për prokuror në 2015.

Zyra e
Kryeprokurorit

2015	10.0
2014	8.5
2013	2.5

Prokuroria
Speciale

2015	41.5
2014	43.5
2013	37.9

Prokuroria e
Apelit

2015	0
2014	0
2013	0

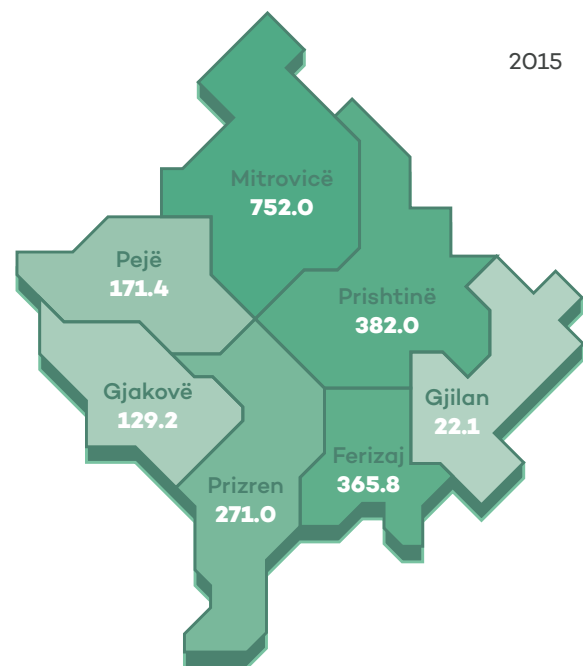

Prokuroritë
Themelore

2015	300.9
2014	280.9
2013	252.6

Grafika 7. Lëndë të pazgjidhura për prokuror

Nëse ndalemi te Prokuroritë Themelore do të vërejmë se për vitin 2013 mesataren më të lartë të lëndëve të pazgjidhura për prokuror e ka Prokuroria e Mitrovicës (625.1 lëndë), e ndjekur nga Prokuroria e Prishtinës (377.8 lëndë). Ndërsa mesataren më të ulët e kanë Prokuroria e Gjilanit dhe ajo e Pejës me 18.1 dhe 92.4 lëndë të pazgjidhura për prokuror. Gjatë vitin 2014 në përgjithësi në të gjitha prokuroritë themelore kemi një rritje të numrit të lëndëve të mbetura të pazgjidhura për prokuror. Numrin më të lartë gjatë këtij viti e ka Mitrovica më 473.3 lëndë të pazgjidhura (megjithëse krahasuar me 2013 kjo prokurori shënon një ulje të konsiderueshme të lëndëve të mbetura pazgjidhur), e ndjekur nga Prishtina dhe Ferizaj, përkatësisht me 440.8 dhe 340.4 lëndë të pazgjidhura për prokuror, ndërsa Prokuroria e Gjilanit ka numrin më të vogël të lëndëve të pazgjidhura për prokuror vetëm 19.1 lëndë. Gjatë vitit 2015 kemi një rritje konsiderueshme të numrit të lëndëve të pazgjidhura për prokuror në Prokurorinë e Mitrovicës rreth 752 lëndë. Ndërsa Prokuroria e Gjilanit vazhdon të mbetet prokuroria me numrin më të vogël të lëndëve të pazgjidhura për prokuror (22.1 lëndë), megjithëse ka një rritje krahasuar me vitin 2014.

Grafika 8. Lëndë të pazgjidhura për prokuror në Prokuroritë Themelore

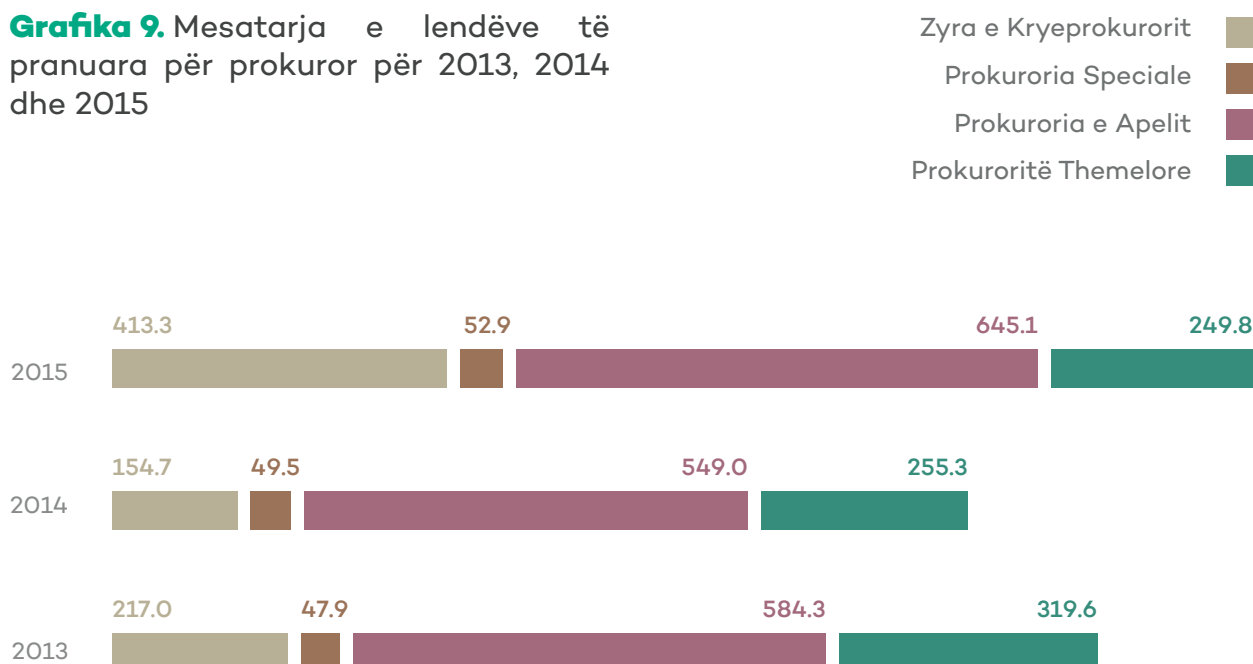
	Gjilan	Prizren	Pejë	Gjakovë	Prishtinë	Ferizaj	Mitrovicë
2015	22.1	271.0	171.4	129.2	382.0	365.8	752.0
2014	19.1	176.7	138.8	139.2	440.8	340.4	473.3
2013	18.1	150.1	92.4	139.9	377.8	329.2	625.1

Ngarkesa e Prokurorëve

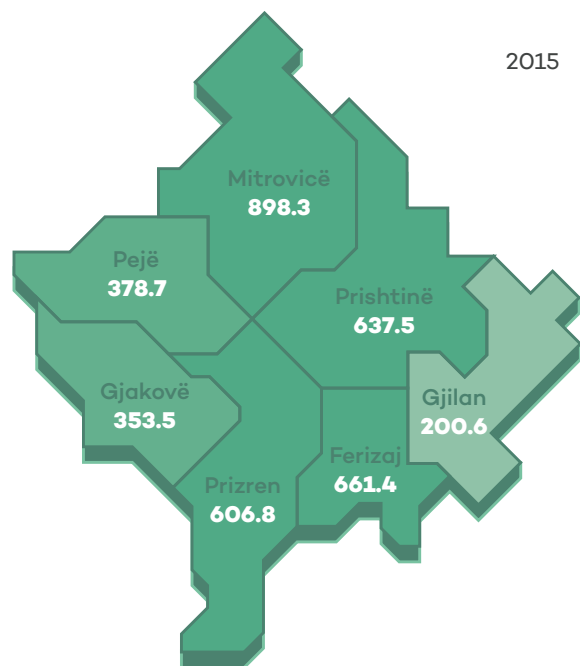
Ky indikator përcakton ngarkesën mesatare të një prokurori brenda një vit duke vlerësuar numrin e lëndëve të pazgjidhura në fillim të vitit dhe numrin e lëndëve të reja të pranuar gjatë po atij viti. Edhe në këtë rast, duhet të theksohet fakti se kjo matje nuk vlerëson vështirësitë e lëndëve të ndryshme që duhet të zgjidhë një prokuror, por vetëm mesataren e pranuar për secilin prej tyre. Më konkretisht, mesatarja e numrit të lëndëve të pranuar për një prokuror gjatë një viti në Zyrën e Kryeprokurorit

për 2013 është 217 lëndë në vit, ndërsa në 2015 është rritur në 413 lëndë. Edhe në Prokurorinë Speciale, mesatarja e numrit të lëndëve të pranuar për një prokuror ka ardhur duke u rritur nga 47.9 lëndë në 2013, në 52.9 lëndë në 2015. Në Prokurorinë e Apelit ngarkesa mesatare për prokuror është 584 lëndë në 2013, 549 në 2014 dhe 645 lëndë në vitin 2015. Ndërsa Prokuroritë Themelore kanë pasur një ulje sa i përket mesatares së lëndëve të pranuar në total për prokurorë, nga 320 lëndë në 2013, në 250 lëndë në 2015.

Grafika 9. Mesatarja e lëndëve të pranuar për prokuror për 2013, 2014 dhe 2015

Siç shihet dhe në tabelën 10, për vitin 2013 Prokuroria e Mitrovicës ka mesataren më të lartë të lëndëve të pranuara në total për një prokuror me 716.2 lëndë, e ndjekur nga Prokuroria e Prishtinës me 695.4 lëndë dhe Prokuroria e Ferizajt me 636.3 lëndë. Ndërsa numrin më të vogël të lëndëve të pranuara mesatarisht për një prokuror e ka Prokuroria e Gjilanit me 271.5 lëndë. Gjatë vitit 2014, Prokuroria e Prishtinës e ka mesataren e lëndëve të pranuara në total për prokuror më të lartë me 592.2 lëndë, e ndjekur nga Prokuroria Themelore e Ferizajt me 565.7 lëndë. Ndërsa për 2015 është përsëri Prokuroria e Mitrovicës që kryeson me një mesatare prej 898.3 lëndë në total për prokuror e ndjekur nga Prokuroria e Ferizajt, ndërsa numrin më të ulët të lëndëve në total për prokuror edhe këtë vit e shënon Prokuroria e Gjilanit me 200.6 lëndë.

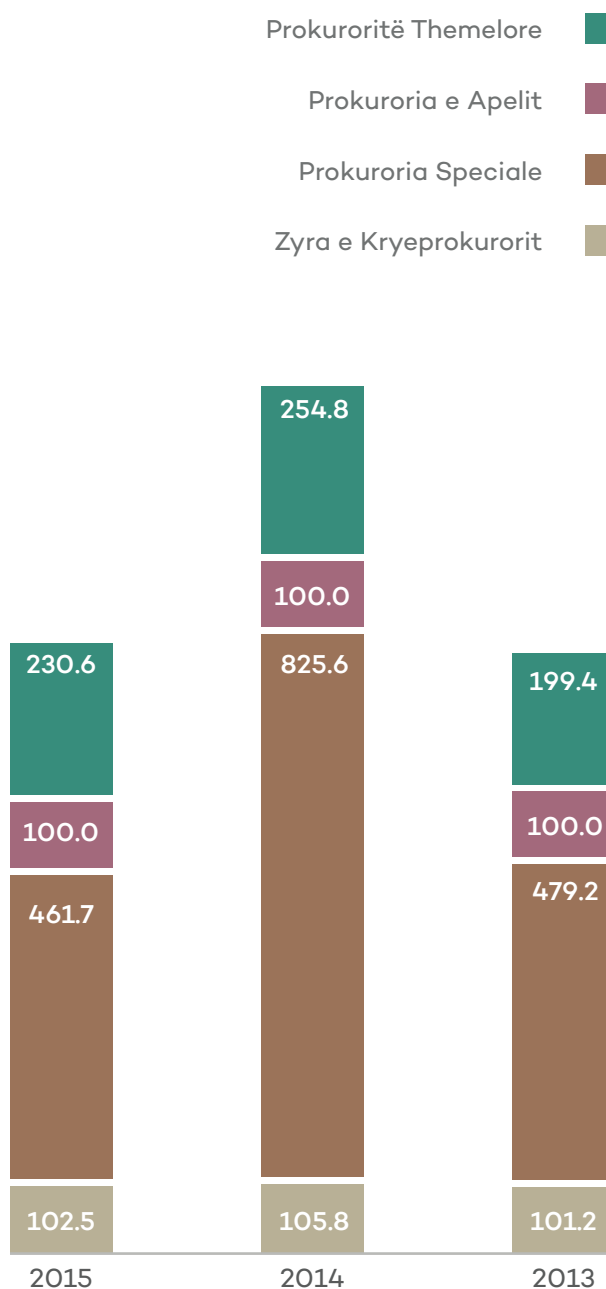
Grafika 10. Mesatarja e lëndëve të pranuara për prokuror për 2013, 2014 dhe 2015

	Gjilan	Prizren	Pejë	Gjakovë	Prishtinë	Ferizaj	Mitrovicë
2015	200.6	606.8	378.7	353.5	637.5	661.4	898.3
2014	249.6	433.0	314.6	356.0	592.2	565.7	542.0
2013	271.5	442.1	300.0	352.6	695.4	636.3	716.2

Shkalla e mbipopullimit të prokurorive

Ky indikator reflekton kohën mesatare që do t'i duhej një prokurorie për t'i përfunduar të gjitha lëndët që kanë grumbulluar brenda një viti, bazuar në produktivitetin dhe efikasitetin e prokurorisë, në po të njëjtin vit. Më konkretisht shkalla e mbipopullimit është llogaritur si raport i totalit të lëndëve (të reja dhe të trashëguara) me lëndët e zgjidhura. Bazuar në të dhënat e analizuara dhe bazuar në efikasitetin dhe produktivitetin që ka në zgjidhjen e lëndëve, Zyrës së Kryeprokurorit do t'i duhej të punonte më shumë se 1 vit vetëm me këto lëndë në mënyrë që ti zgjidhë të gjitha pa pranuar asnjë lëndë të re, ndërsa Prokurorisë Speciale do ti duheshin rreth 4 vite e gjysëm për t'i përfunduar të gjitha lëndët e pazgjidhura. Ndërsa Prokuroria e Apelit arrin ti zgjidhë lëndët e grumbulluar brenda po të njëjtit vit. Siç shihet dhe në Tabelën 11, Prokurorive Themelore do t'ju duheshin më shumë së dy vjet për ti zgjidhur lëndët që kanë aktualisht pa marrë asnjë lëndë të re në konsideratë. Në këtë mënyrë vlerësimi i drejtë i mbipopullimit të prokurorive do të shërbente gjatë hartimit dhe zbatimit të strategjive për zvogëlimin e lëndëve të trashëguara çdo vit.

Grafika 11. Shkalla e mbipopullimit të prokurorive

Numri i prokurorëve për 100000 banorë

Numri i prokurorëve për banor është një indikator i rëndësishëm për vlerësimin e efijencës së prokurorive. Një mënyrë për të vlerësuar këtë është numri i prokurorëve për 100000 banorë. Më konkretisht, Tabela 12 tregon se Kosova ka pasur mesatarisht nga 6 deri në 8 prokuror për 100000 banorë, duke përfshirë këtu prokurorët e të gjitha prokurorive. Kjo mesatare në vendet e Bashkimit Evropian varion nga 3 prokuror për 100000 banorë në Francë deri në 16 prokuror për 100000 në Danimarkë.

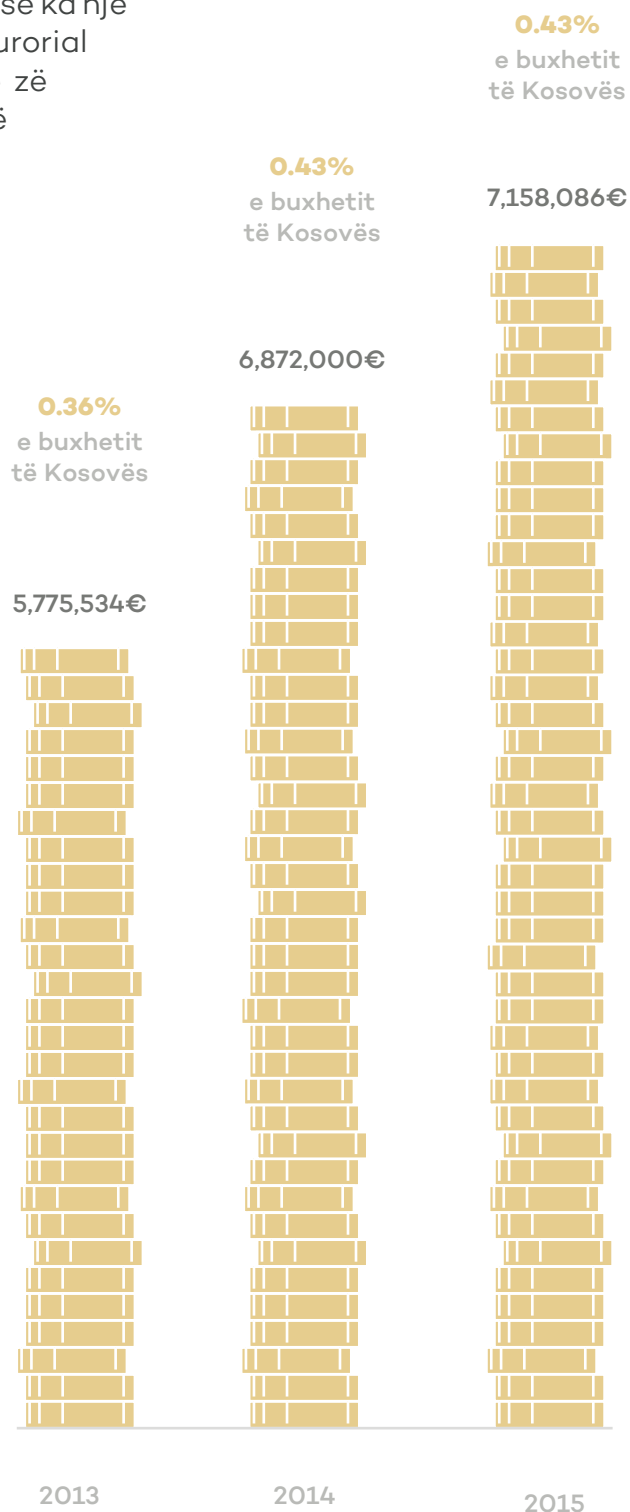
Grafika 12. Numri i prokurorëve për 100,000 banorë

Buxheti

Ky indikator është i rëndësishëm pasi vlerëson peshën që ka sistemi prokurorial së bashku me ate gjyqësor në totalin e buxhetit të një vendi. Shumica e shteteve të BE-së vazhdojnë t'i prioritizojnë sistemet e tyre të drejtësisë duke ju kushtuar një vëmendje të veçantë gjatë planifikimit buxhetor. Në Kosovë, megjithëse ka një rritje të buxhetit dedikuar sistemit prokurorial nga viti 2013 në vitin 2015, përqindja që zë ai buxhet në totalin e buxhetit të Kosovës është pothuajse e njëjtë në të tre vitet, mesatarisht 0.4%.

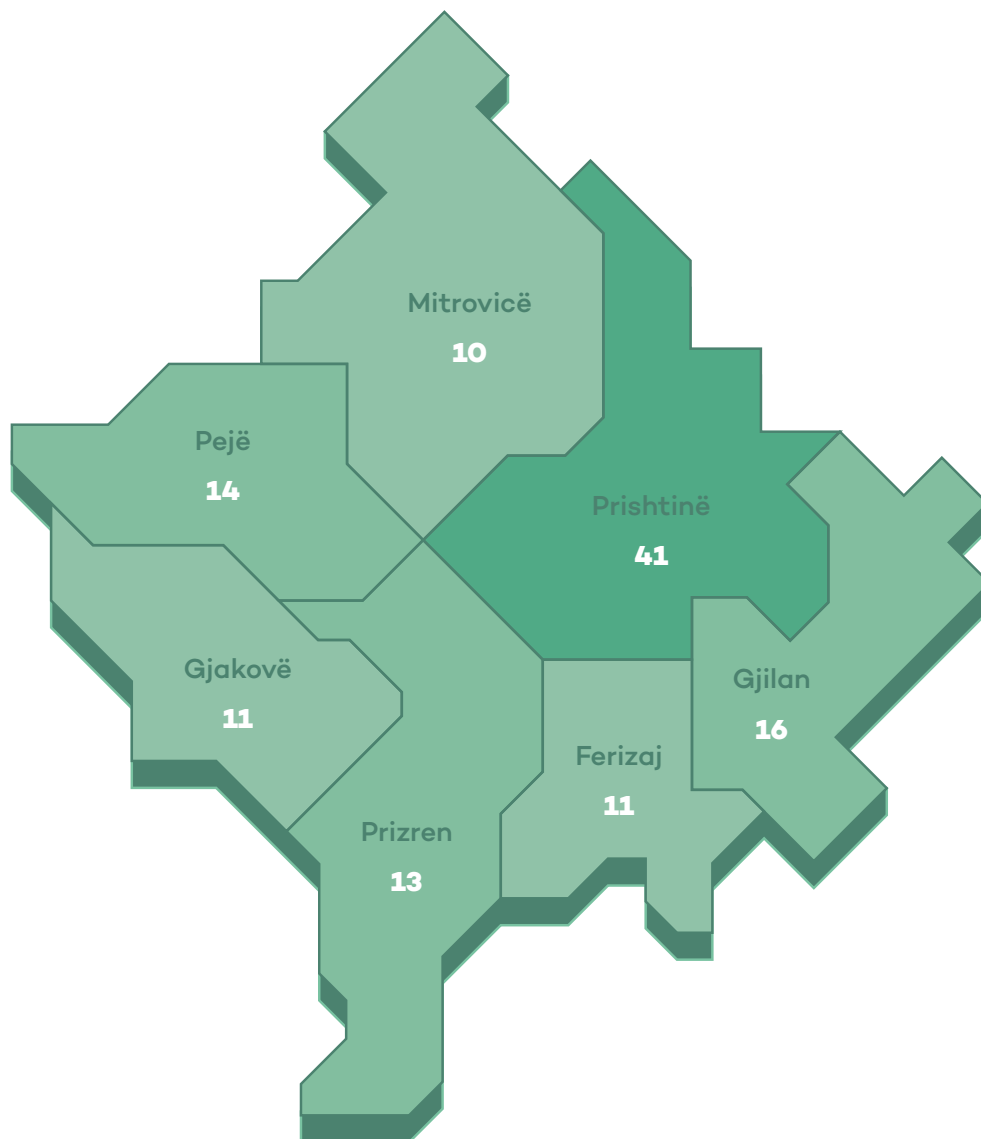
Grafika 13. Buxheti i sistemit prokurorial

Numri i prokurorëve sipas rajoneve

Ky indikator tregon se si është bërë shpërndarja e prokurorëve në shtatë prokuroritë themelore të Kosovës. Siç shihet edhe në Tabelën 14, Prokuroria Themelore e Prishtinës ka pasur rritjen më të madhe të numrit të prokurorëve ndër vite, nga 28 prokuror në 2013 në 41 prokurorë në 2015.

	2013	2014	2015
Gjilan	14	15	16
Prizren	15	15	13
Pejë	13	15	14
Gjakovë	9	12	11
Prishtinë	28	37	41
Ferizaj	9	12	11
Mitrovicë	10	14	10

Grafika 14. Numri i prokurorëve sipas rajoneve

Rreth RoLPIK

Projekti “Krijimi i Indeksit të Performancës së sistemit gjyqësor dhe mbështetja e zbatimit të sistemit të ri të organizimit të Gjykatave dhe Prokurorive në Kosovë – RoLPIK” do zgjasë 18 muaj dhe ka për qëllim kryesor të promovoj përmirësimin e pjesëmarrjes së shoqërisë civile dhe qytetarëve në kërkimin e përgjegjësisë mbipërmancënesistemit të drejtësisë, përmes monitorimit, konsultimit dhe vlerësimit të vazhdueshëm.

Për më shumë rreth platformës RoLPIK, vizitoni këtu:

www.rolpik.org

“Ky projekt/program është financuar nga projekti Promovimi i Shoqërisë Demokratike (DSP) – i financuar nga Zyra Zvicerane për Bashkëpunim në Kosovë (SCO-K) dhe menaxhuar nga Fondacioni Kosovar për Shoqëri Civile (KCSF)”

